

Socialstyrelsen

Modning af sociale indsatser og metoder

Af frugtavlernes håndbog

DES Årskonference 2019

*Mikkel Møldrup-Lakjer og
Louise Glerup Aner*

Viden til gavn

Program for sessionen

Oplæg

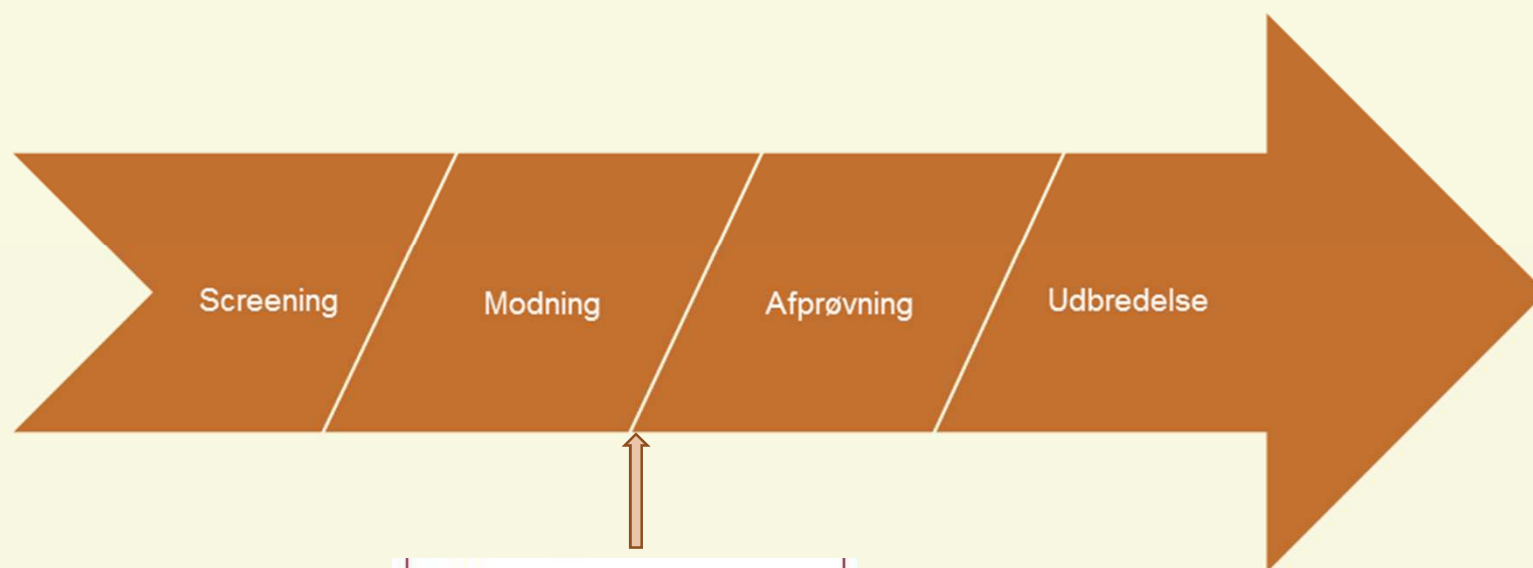
- Strategi for udvikling af sociale indsatser
- Modeller og greb i strukturerede udviklingsprocesser
- Den gode indsatsbeskrivelse

Øvelse

- Case: modning af social indsats
- Udvikling af indsatsbeskrivelse

Fasemodellen i SUSI

Figur 1
Faserne i 'Strategi for udvikling af sociale indsatser'

Indsatsen

- ✓ Er færdigudviklet og defineret
- ✓ Er succesfuldt implementeret
- ✓ Har lovende resultater
- ✓ Er ikke urealistisk dyr

Afsæt fra screening eller indledende afklaring

- *Overordnet beskrivelse*: indsatsens metode, model og/eller principper.
- *Overordnet begrundelse*: indsatsens virkning (dokumenteret viden eller teori).
- *Kerneelementer*, dvs. de virksomme elementer, som ikke kan undværes (dokumenterede eller formodede kerneelementer).

Kerneelementer i sociale indsatser

Kerneelementer er de funktioner eller principper, som er nødvendige og tilstrækkelige for at frembringe et outcome (Fixsen & Blase 2013).

Formodede kerneelementer er med en vis sandsynlighed de virkningsfulde komponenter.

Kerne-elementer kan være af forskellig type og være mere eller mindre specificerede:

- Praksiselement
- Retningslinje
- Operativt princip
- Struktur i forløb

Hvilken type indsats skal modnes?

Borgerrettede indsatser

- **Formål:** fx støtte borgere i målgruppen i at opnå opstillede mål
- **Grundlag:** fx modificering af eksisterende metoder, udvikling fra Lovende Praksis eller nyudvikling

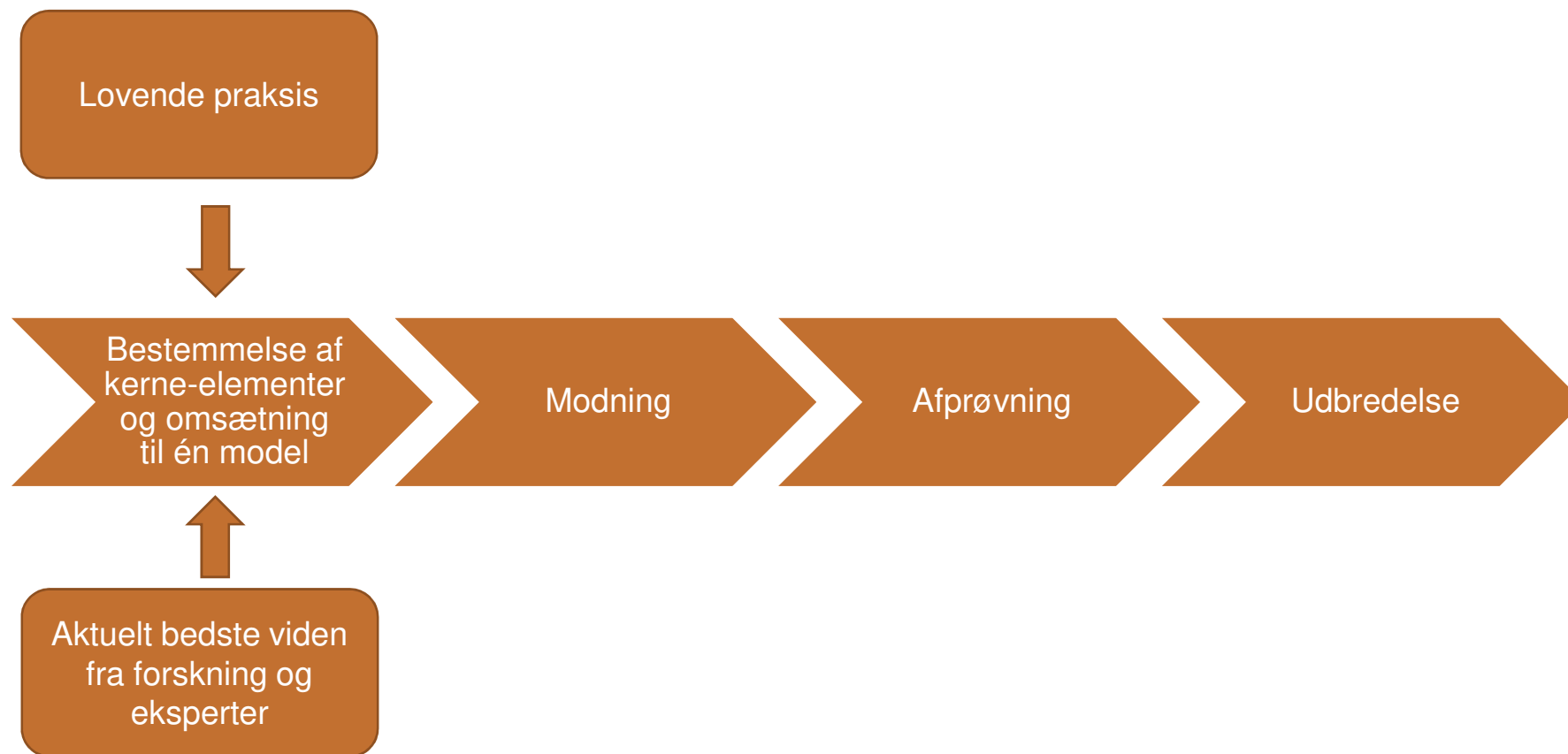
(Enkle) organisatoriske modeller

- **Formål:** fx effektiv koordinering, samarbejde og tilrettelæggelse
- **Grundlag:** fx fra eksisterende organisatoriske praksisser eller aktuelt bedste viden

Samlet tilrettelæggelse af områder

- **Formål:** fx strategisk omlægning og faglig omstilling
- **Grundlag:** fx kombination af vidensbaserede metoder, principper, faglige tilgange, organisatoriske løsninger, styrings- og ledelsesformer m.v.

Vidensgrundlag for modning

Lovende praksis og national vidensudvikling

1

Modne enkelstående
praksisser i de enkelte
kommuner parallelt

- Hvordan sker kumulering af viden på tværs af kontekster?

2

Modne model af praksis
fra én kommune i andre
kommuner

- Hvordan får vi "det rigtige" med i modellen?

3

Modne én model, der er
udviklet på baggrund af
flere lovende praksisser

- Hvordan kan kernelementer fra forskellige kontekster sættes sammen?

Socialstyrelsen

Modeller og greb i en struktureret modningsproces

Viden til gavn

Prototype vs. pilotafprøvning

	Prototype	Pilot-afprøvning
Formål	Læring til videre udvikling og forbedring	Demonstration af indsatsens værdi
Tilgang	Værksted med udforskning af muligheder og dag-til-dag udvikling.	Afprøvning i lille skala.
Kontrol	Lav	Medium-høj
Timing	Meget tidligt i udviklingsarbejdet	Når løsning ligger klar
Risiko ved fiasko	Meget lav	Medium

Prototyper, udvikling og pilotafprøvning

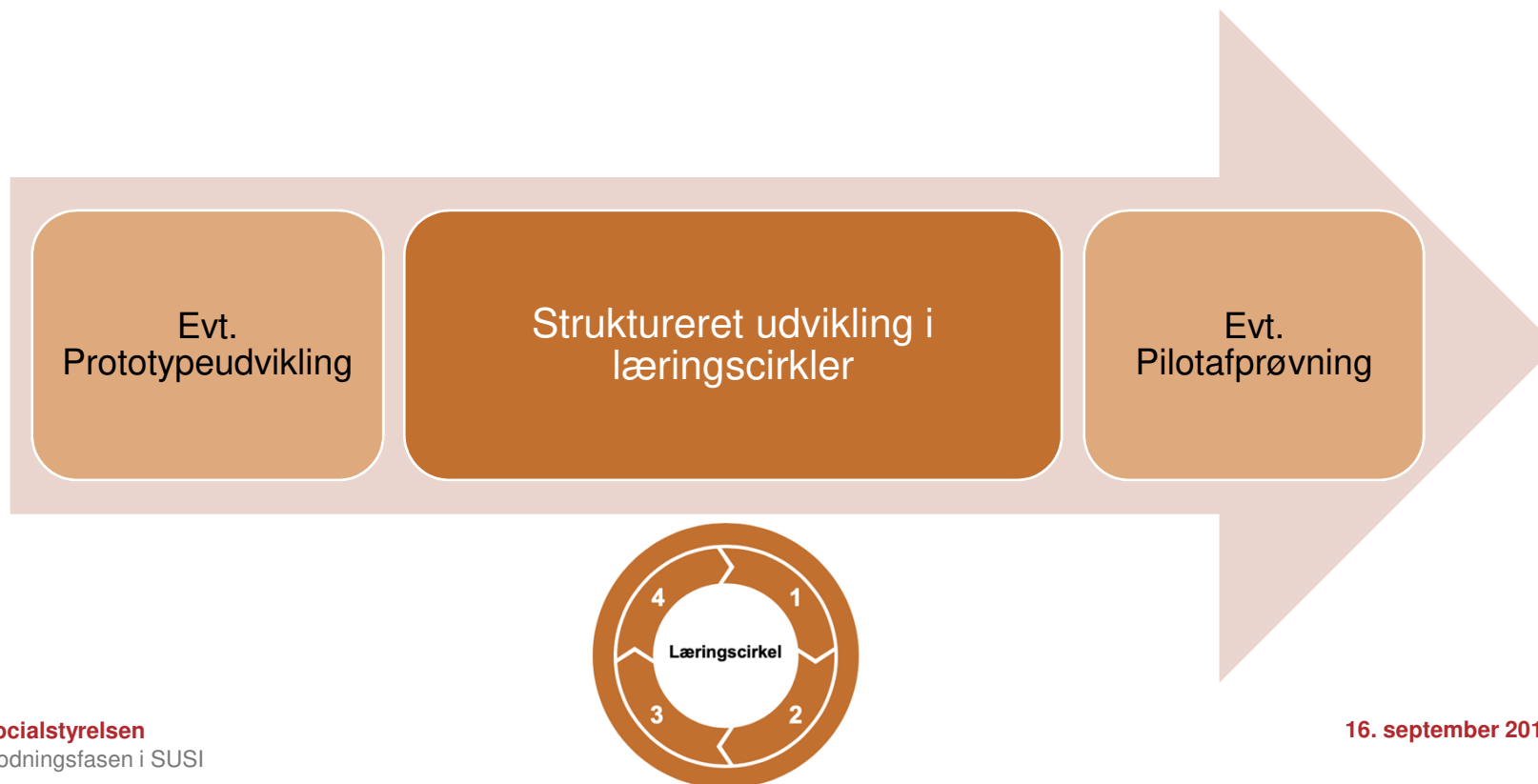
Alle tre forskellige tilgange kan være relevante på **forskellige tidspunkter** i et udviklingsforløb: en værkstedstilgang, struktureret udvikling eller en mere kontrolleret "laboratorie"-tilgang i en pilotafprøvning.

	Evt. Prototyper	Udvikling i læringscirkler	Evt. Pilot-afprøvning
Formål	Læring til videre udvikling og forbedring	Forbedring af indsats fra version til version.	Demonstration af indsatsens værdi
Tilgang	Værksted med udforskning af muligheder og dag-til-dag udvikling.	Struktureret udvikling gennem gentagne læringsloops.	Afprøvning i lille skala.
Kontrol	Lav	Medium	Medium-høj
Timing	Meget tidligt i udviklingsarbejdet	Når første version er klar til implementering.	Når løsning ligger klar
Risiko ved fiasko	Meget lav	Lav-Medium	Medium

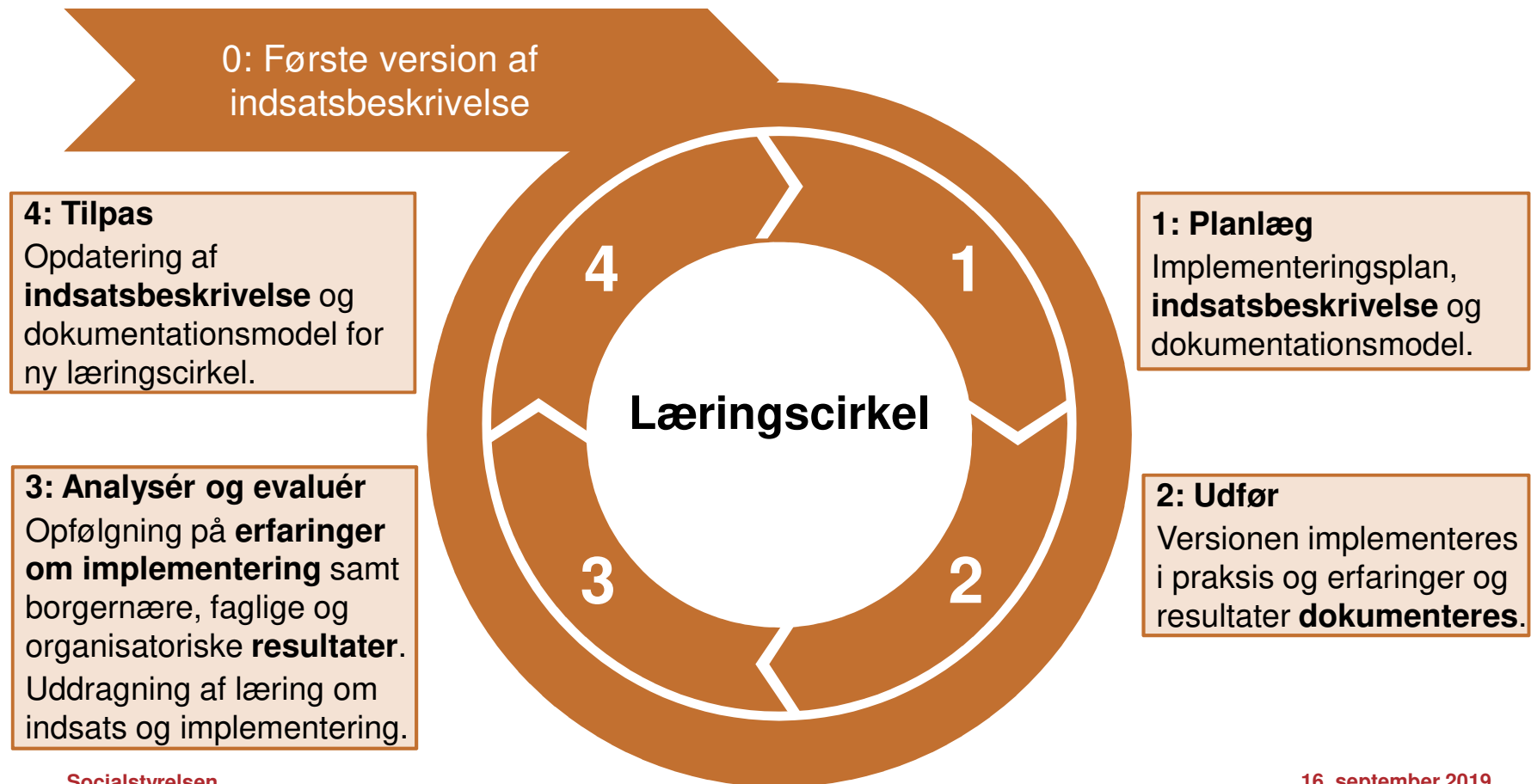
Struktureret udvikling i læringscirkler

Grundmodellen for modningsfasen er typisk et struktureret udviklingsforløb med forbedring fra version til version i gentagne læringscirkler.

Hvis der er tid, rum og behov kan man tilføje et udviklingstrin før og efter:

Strukturerede udviklingsforløb med gentagne læringscirkler

Versionering (eksempel)

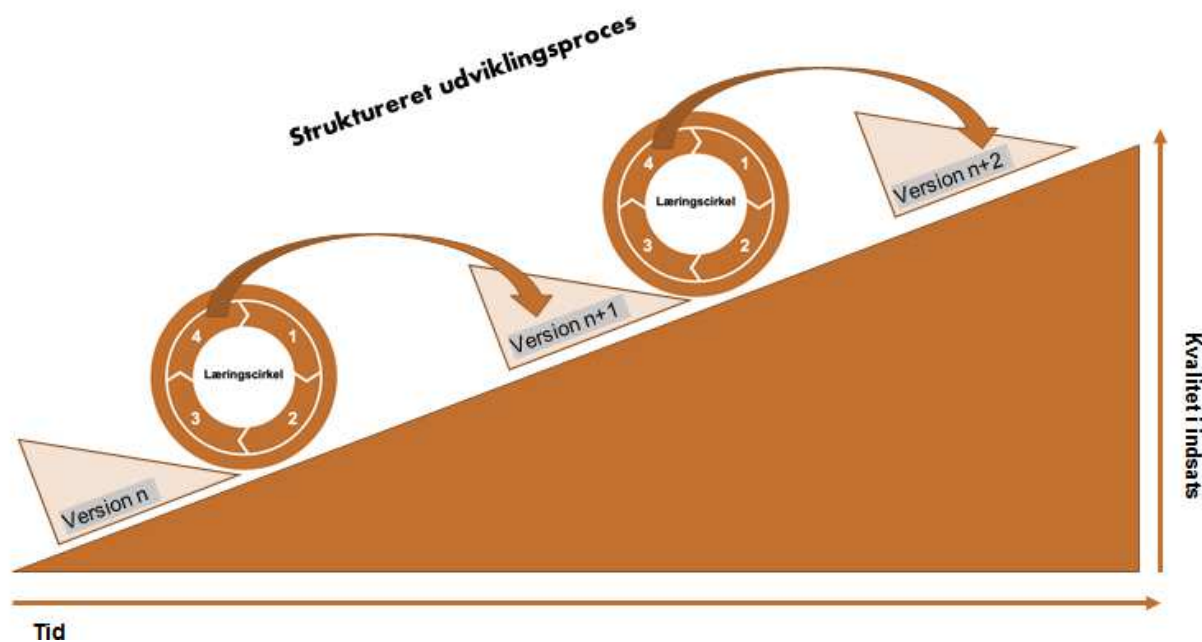
Version 0. Model fra screeningsfase anvendes i puljevejledning.

Version 1: Første fulde og implementérbare beskrivelse ved opstart.

Version 2: Efter første metodeseminar (implementeringserfaringer).

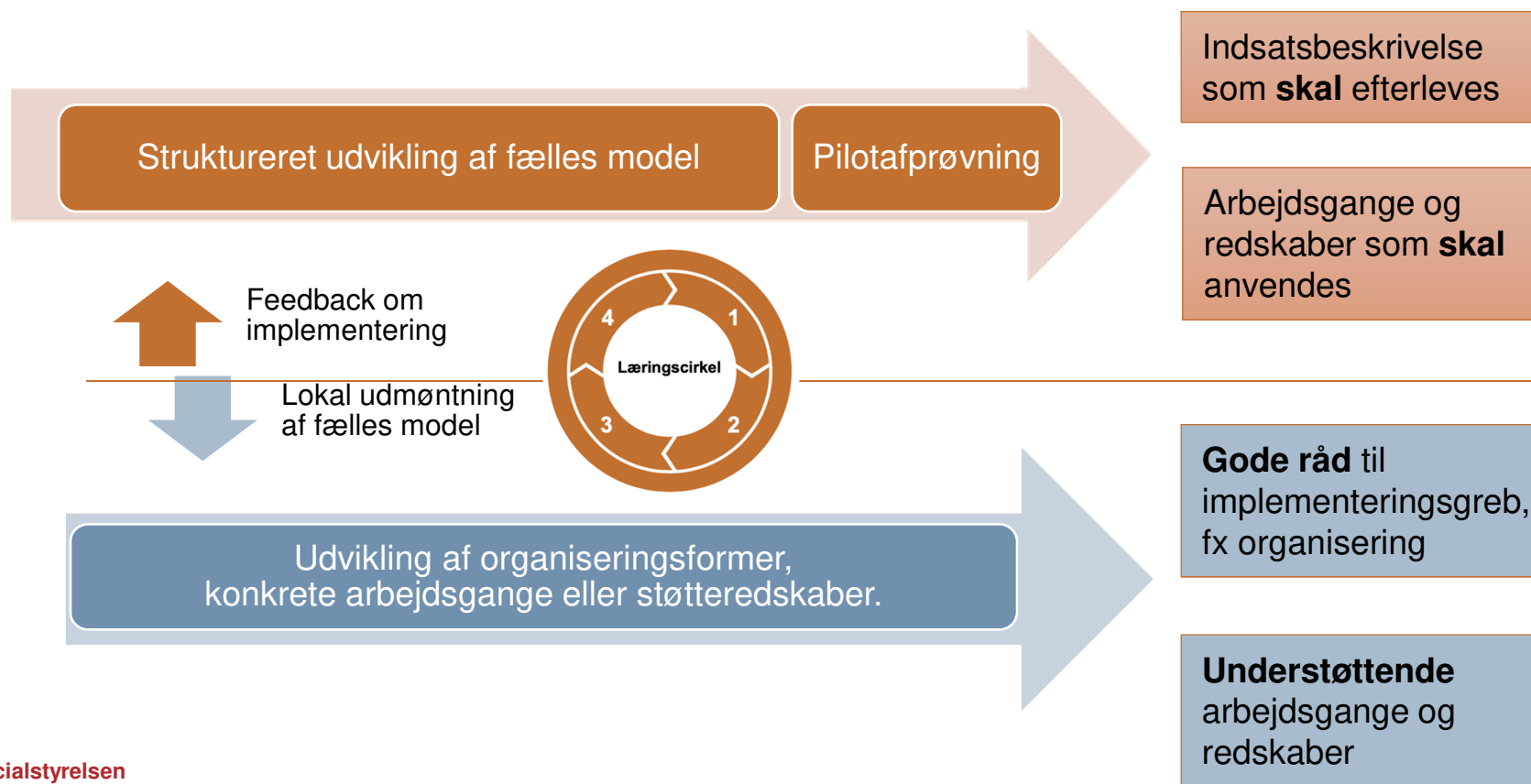
Version 3: Efter midtvejsevaluering og andet metodeseminar (resultater).

Endelig version : Efter evt. pilotafprøvning og afsluttende evaluering.

Fælles model med variation i lokale udmøntninger

Samtidig med modning af en fælles model af indsatsen, som alle deltagere skal efterleve, kan arbejdes med løbende forbedringer af lokale udmøntninger:

Socialstyrelsen

Indsatsbeskrivelse

Viden til gavn

Huskeregul #1: Beskriv fremgangsmåden i indsatsen så konkret og præcist som muligt...

Men...

Svært at tage højde for alle forhold...

Huskeregul #2: Giv en faglig begrundelse for fremgangsmåden i indsatsen...

Men... hvornår bliver det så abstrakt, at der ikke længere er tale om en indsats?

Neuropædagogik

Neuropædagogik er en forståelsesramme for den faglige og individuelle indsats til personer med neurologiske og neuropsykologiske vanskeligheder. Neuropædagogik er en tværvideenskabelig disciplin, der bygger på neurovidenskabelig forskning og pædagogik, og den har sit fundament i den del af den neurovidenskabelige forskning, der beskæftiger sig med kognition.

Social tænkning... Helhedsorientering...

Specifikationsniveauer

vs.

?

Eksempel på specifikationsniveauer for elementer i inddragelse af unge i egen sag

Regel: én handleforskrift

"Lad altid den unge indlede drøftelsen på netværksmødet".

Retningslinje: systematiske valg

"Anvend bekymringslineal for at afgøre, om du vil bruge Familierådslagning, Inddragende Netværksmøde eller Signs of Safety".

Princip: mange handlemuligheder

"Tilrettelæg netværksmødet, så den unge får ejerskab til rådslagningen, og på en måde, der sætter netværkspersonernes bidrag til løsninger i centrum".

Eksempel på elementer i en indsatsbeskrivelse

Introduktion

- Metodens tilblivelse og hovedsigte
- Læsevejledning (hvilke dokumenter indgår, og hvilke er relevante for hvem og hvornår)

Målgruppebeskrivelse

- Definition, kendetegn, eksklusions- og inklusionskriterier. Evt. beskrivelse af visitationsindgange.

Vidensgrundlag og tilgang

- Hvorved adskiller indsatsen sig fra anden faglig praksis? Hvordan giver det sig til udtryk?
- Forskningsviden, som indsatsen trækker på.

Forandringsteori

- Mål med indsatsen og faglig begrundelse for sammenhæng ml. indsats og forventede resultater

Indhold og fremgangsmåde

- Metoder, teknikker, principper/retningslinjer/procedurer.
- Kriterier for fidelitet og kvalitet, evt. implementeringsstandarder.

Implementeringsvejledning

- Beskrivelse af implementeringsgreb og organisatorisk forankring.
- Beskrivelse af forudsætninger og imødegåelse af risici. Evt. lovgivningsmæssige forhold.

Kompetencekrav til udøvere af indsatsen

- Mindset, skillset og toolset.

Model for resultatdokumentation og løbende kvalitetssikring

- Dokumentationsredskaber og anvendelse af borgerfeedback til forstærkning af indsatsen.

Omkostningsvurdering

- Omkostninger til opstart og til drift af indsats

Socialstyrelsen

Øvelse

*Udvikling af
indsatsbeskrivelse for
"Én koordinerende
sagsbehandler"*

Viden til gavn

Baggrund

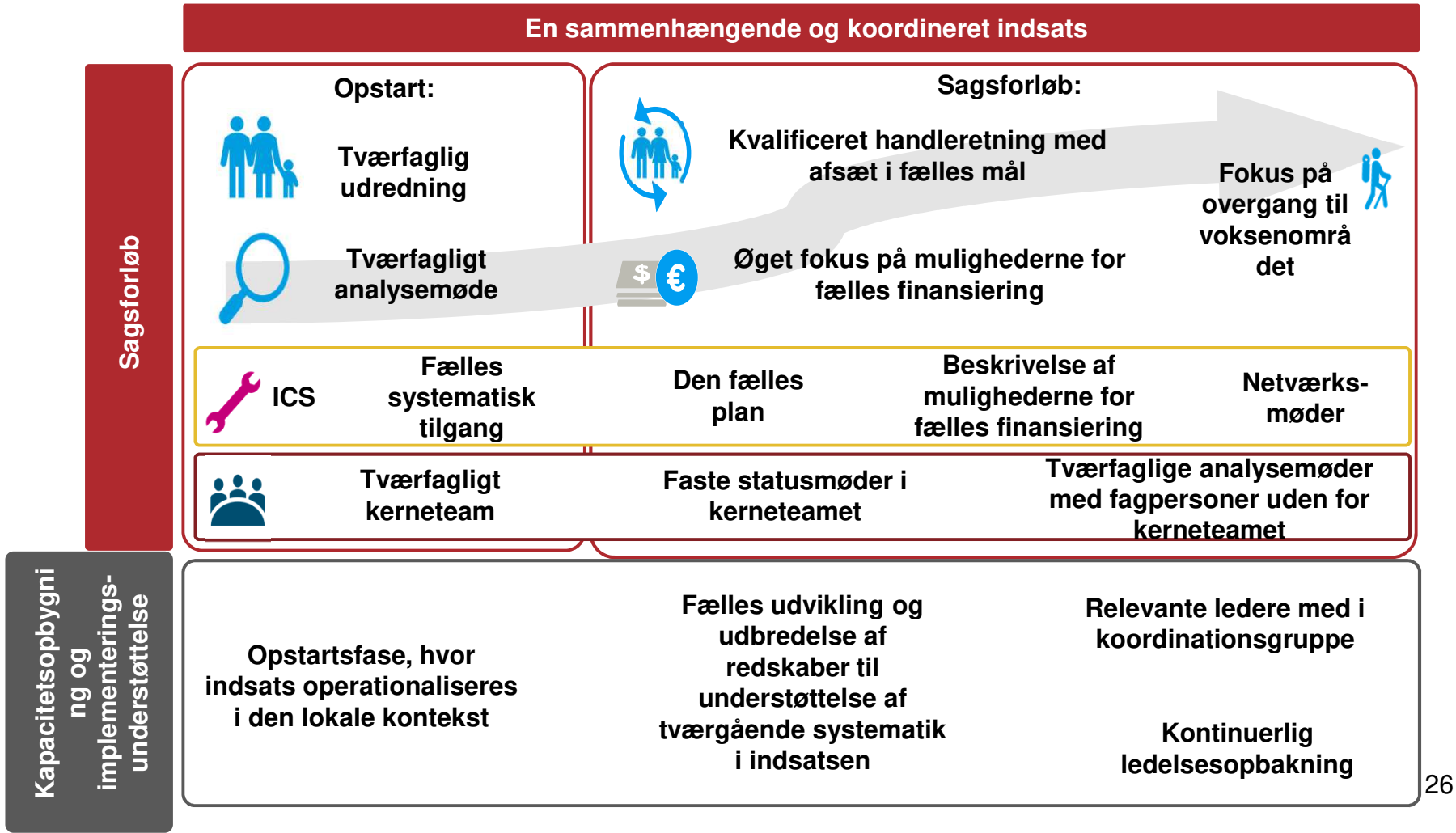
- VIVE's undersøgelse i 2018 viste efterspørgsel efter koordinationsmodeller.
- Socialstyrelsen igangsatte en kortlægning af modeller, som Rambøll gennemførte
- To modeller blev identificeret
- Den ene model er en indkredsning af lovende praksis i én kommune, som nu skal modnes i af seks kommuner.
- Den anden model er en videreudvikling af den beskæftigelsesrettede indsats: Helhedsindsats for udsatte familier – forankret i STAR og gennemført og evalueret 2014-16
- Den skal også modnes i 6 kommuner.

Én familie – én indgang

Modellen består af 4 kerneelementer:

- **Koordineret sagsbehandling**
- **Inddragelse af familien**
- **Den fælles plan**
- **Fælles finansiering**

Overordnet Model

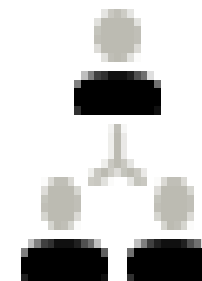
Kerneelementer i modellen

1. Kerneelement: Koordineret sagsbehandling

Koordineret sagsbehandling via familiekordinator

Den enkelte kommune beslutter, hvordan følgende greb anvendes:

- Øget koordinering *indadtil*.
- Øget koordinering *udadtil*.
- Tværfaglig udredning.
- En fælles plan med formulering af mål for familien samlet.

Kerneelementer i modellen

2. Kerneelement: Inddragelse af familien

Fokus på inddragelsen af barnets og forældrenes perspektiv

Den enkelte kommune beslutter, hvordan følgende greb anvendes:

- Familien deltager på indledende udredningsmøder.
- Familien inddrages i at opstille mål for indsatsen til barnet.
- Løbende afstemning med familien

3. Kerneelement: Fælles systematisk tilgang

Ét fælles forløb og fælles systematisk tilgang, som er kendt af alle medarbejdere

Den enkelte kommune beslutter, hvordan følgende greb anvendes:

- Tværfagligt udredningsmøde
- En fælles plan for hele familien på tværs af forvaltningsområder.
- Målene i den fælles plan bliver realistiske og konkrete for barnet og familien.
- Tværfagligt analysemøde, hvor eksterne fagprofessionelle inviteres til deltagelse.

4. Kerneelement: Fælles finansiering

Kommunerne reflekterer over og afdækker mulighederne for fælles finansiering på tværs af sektorer, forvaltninger og budgetter

Den enkelte kommune beslutter, hvordan følgende greb anvendes:

- Øget refleksion og ”økonomisk bevidsthed”
- Afdækning og beskrivelse af mulige arbejdsgange for fælles finansiering.

Drøftelser i grupper

- Balancen mellem lokal udmøntning og muligheder for at udvikle elementerne på tværs af de seks kommuner?
- Er elementerne beskrevet på et passende niveau ift. udspecificering?
- Er der noget i beskrivelsen, I allerede nu, har lyst til at ændre?
- Hvis I skulle modne de to kerne-elementer, hvad ville I så have særligt fokus på i modningsfasen?

Plenum

I Socialstyrelsen forventer vi fremover at skulle modne flere organisatoriske indsatsmodeller.

- Hvilke styrker og svagheder ser I i SUSI og den beskrevne fremgangsmåde i den forbindelse?
- Er der noget i denne tilgang, som I mener bør justeres for at være en god måde at identificere og udvikle vidensbaserede organisatoriske modeller?

Tak for i dag